

Pojďme shrnout, co jsme se naučili v tomto základním modulu.

1. Výukové cíle

Během tohoto 105minutového kurzu si osvojíte:

- Celní kodex Unie (CKU);
- různé právní akty, které tvoří balík kodexu CKU: akt v přenesené pravomoci (DA (Delegated Act)), prováděcí akt (IA (Implementing Act)), akt v přenesené pravomoci pro přechodné období (TDA (Transitional Delegated Act)) a pracovní program;
- rámec CKU a jeho hlavní postupy a pravidla;
- pozitivní dopad CKU na každodenní činnosti celních úředníků a hospodářských subjektů;
- časové rámce pracovního programu.

2. Co je kodex CKU?

Celní kodex Unie (CKU):

- zavádí povinné elektronické transakce;
- zjednodušuje celní režimy v celní správě všech členských států Evropské unie;
- prosazuje elektronickou komunikaci mezi celními orgány a s hospodářskými subjekty a Evropskou komisí.

CKU je doplněn příslušným aktem v přenesené pravomoci (DA) a prováděcím aktem (IA).

Kodex CKU se začal uplatňovat od května 2016, avšak jeho plné provedení je neoddelitelně spojeno s vývojem podpůrných elektronických systémů. Akt v přenesené pravomoci pro přechodné období (TDA) popisuje, jak postupovat během přechodného období, které potrvá do roku 2025.

Pracovní program kodexu CKU stanovuje obsáhlý plán zavádění elektronických systémů na základě VSP-C s cílem zajistit správné uplatnění CKU.

Komise v úzké spolupráci s odborníky členských států vyvinula modely obchodních postupů (BPM (Business Process Model)) ve snaze ilustrovat procesní požadavky vyplývající z kodexu CKU a aktů DA a IA. Tyto modely jsou dostupné na vyžádání.

3. CKU – hlavní postupy a výhody

3.1 Celní režimy a celní prohlášení

Celní režimy jsou: propuštění do volného oběhu, zvláštní postupy a vývoz.

Pokud hospodářský subjekt projeví vůli propustit zboží do jednoho z těchto postupů CKU, vyplní celní prohlášení, které následně zahájí celní postupy, jako je například výpočet cla. Celní prohlášení jsou podávána elektronicky.

Výhody CKU v celních režimech a celních prohlášeních **pro celní úředníky** jsou:

- Harmonizace údajů v celním prohlášení
- Oznámení o předložení
- Delegování úkonů na obchodníky

Výhody CKU v celních režimech a celních prohlášeních **pro hospodářské subjekty** jsou:

- Zjednodušená celní prohlášení umožňují obchodníkovi urychlit logistiku
- Některé podrobnosti a/nebo podklady celního prohlášení lze při proclení vynechat
- Standardní prohlášení umožňuje předložení zboží v prostorách hospodářského subjektu v jeho vlastním elektronickém systému
- Vlastní vyměření umožňuje obchodníkům určit splatnou částku dovozního a vývozního cla
- Při použití EIDR je k proclení zboží potřeba dokládat menší množství údajů
- Centralizované celní řízení a EIDR pro důvěryhodné hospodářské subjekty
- Celní prohlášení jsou vkládána elektronicky
- Snížení administrativní zátěže
- Rychlejší celní řízení
- Harmonizace údajů
- Oznámení o předložení

3.2 Vstup zboží a dočasné uskladnění

Pojem „vstup zboží“ označuje vstup zboží na celní území Unie.

Když zboží dorazí na celní území Unie, poskytnou hospodářské subjekty nezbytné informace v elektronickém vstupním souhrnném celním prohlášení (VSCP). Umožňuje celním orgánům provést elektronickou analýzu rizik pro účely bezpečnosti a zabezpečení i nezbytné kontroly založené na riziku.

V dočasném uskladnění musí být veškeré zboží pocházející ze zemí mimo Unii od okamžiku, kdy je předloženo celním orgánům, až do chvíle, kdy je propuštěno do celního režimu nebo znovu vyvezeno.

Při dočasném uskladnění zboží má k němu držitel zboží stále přístup.

Výhody CKU v oblasti vstupu zboží a dočasného uskladnění **pro celní úředníky** jsou:

- Vylepšené řízení rizik na vnějších hranicích Unie v oblasti bezpečnosti a zabezpečení
- Vylepšená kvalita údajů
- Vylepšená spolupráce s ostatními celními orgány při provádění analýzy rizik
- Lepší koordinační kontroly v dodavatelském řetězci
- Zvýšená spolupráce s ostatními státními úřady a institucemi odpovědnými za hraniční kontroly
- Další stupeň bezpečnosti letecké dopravy v režimu leteckého nákladu zavedením poskytování informací o leteckém nákladu před nakládkou (PLACI)
- Snadnější monitorování zjednodušením maximální doby dočasného uskladnění na 90 dní

Výhody CKU v oblasti vstupu zboží a dočasného uskladnění **pro hospodářské subjekty** jsou:

- Vícenásobné podání usnadňuje poskytnutí dat VSCP celní správě
- Možnost výběru mezi odesláním celé VSCP v jednom souboru nebo v několika různých souborech údajů a různými aktéry

- VSCP je v letecké dopravě poskytována dříve a v případě zavedení opatření ke zmírnění rizika ze strany celních úřadů není dodavatelský řetězec vážně narušen
- Zjednodušený celní režim prodloužením/zjednodušením maximální doby
- Umožnění pozdějšího propuštění zboží do celního režimu
- Umožnění odkladu platby cla
- Jednodušší logistika v důsledku přesunu dočasně uskladněného zboží bez nutnosti předkládat tranzitní prohlášení

3.3 Propuštění do volného oběhu

Zboží, které pochází ze zemí mimo Unii a má být umístěno na trh Unie nebo je určeno k osobnímu použití či spotřebě na celním území Unie, je propuštěno do volného oběhu.

Výhody CKU v oblasti propuštění do volného oběhu **pro celní úředníky** jsou:

- Elektronické celní prohlášení usnadní zpracování prohlášení;
- Rychlejší proces ověření prohlášení

Výhody CKU v oblasti propuštění do volného oběhu **pro hospodářské subjekty** jsou:

- Elektronická celní prohlášení snižují administrativní zátěž a urychlují proces podávání celních prohlášení
- Zjednodušení týkající se sebehodnocení, centralizovaného celního řízení a zápisu do záznamů deklaranta (EIDR) snižují administrativní zátěž

3.4 Závazné informace o sazebním zařazení

Koncept ZISZ slouží k jednotnému použití celní legislativy a zejména sazebního zařazení.

Rozhodnutí o ZISZ je rozhodnutí vydané úřady členského státu na žádost hospodářského subjektu, které subjektu poskytuje právní jistotu ohledně sazebního zařazení jeho zboží. Ze sazebního zařazení pak vychází stanovení cel, vývozních náhrad a použití dalších celních poplatků, jako například protidumpingová cla.

Rozhodnutí o ZISZ je závazné pro všechny členské státy i pro držitele.

Rozhodnutí o ZISZ lze použít na celní režimy. Rozhodnutí o ZISZ je nezbytné uvést v celním prohlášení, neboť je pro držitele závazné.

Výhody CKU v oblasti ZISZ **pro celní úředníky** jsou:

- Na základě údajů dohledu je dosaženo podrobnějšího sledování na centrální úrovni
- Je zajištěna lepší kontrola pro platné i neplatné ZISZ
- Rozhodnutí o ZISZ je pro držitele závazné
- Systém EBTI usnadňuje konzultace mezi celními orgány týkající se udělování a následné správy povolení ZISZ
- Veškerá rozhodnutí o ZISZ vydaná vnitrostátními celními orgány jsou uvedena v databázi Evropského systému závazných informací o sazebním zařazení zboží (EBTI)

Výhody CKU v oblasti ZISZ **pro hospodářské subjekty** jsou:

- Zjednodušené a homogenizované postupy považující ZISZ za celní rozhodnutí.
- Právní jistota ohledně sazebního zařazení
- Jsou zajištěny rovné podmínky pro všechny hospodářské subjekty
- Pravidelnější revize, protože je doba trvání ZISZ kratší
- EU celní portál pro ZISZ umožňuje elektronické zpracování a uložení ZISZ žádostí a povolení

- EU celní portál pro ZISZ poskytuje možnost žádat o rozhodnutí o ZISZ a spravovat je prostřednictvím jediného harmonizovaného rozhraní EU

3.5 Původ zboží

Původ označuje ekonomickou národnost zboží, Původ rozdělujeme na Preferenční původ zboží a Nepreferenční původ zboží. Celní určení zboží při dovozu je určeno původem.

Nepreferenční původ slouží ke stanovení původu produktů podléhajících různým opatřením a celním kvótám.

Preferenční původ propůjčuje určité celní výhody v souvislosti se zbožím obchodovaným mezi zeměmi, které sjednaly takovou dohodu (oboustranné) nebo kde je jedna strana (jednostranné) udělila samostatně. Mezi takové výhody se obvykle řadí vstup se sníženou sazbou cla nebo zcela osvobozený od cla.

Veškeré zboží má vždy nepreferenční původ, může mít však zároveň také preferenční původ, pokud jsou uzavřeny preferenční dohody. Původ je možné určit u zcela získaných produktů nebo zpracovaných produktů.

Aby mohl celní orgán ověřit status původu, zavádějí obchodní partnerské země vzájemné administrativní režimy.

Výhody CKU v oblasti původu zboží **pro celní úředníky** jsou:

- Protože jsou do CKU začleněna ustanovení mimo Kodex, byly předpisy zjednodušeny.
- Rozhodnutí o ZIPZ je pro držitele závazné
- Seznamy nepreferenčních pravidel v CKU umožňující určení původu obsahují větší počet výrobků a snižují požadavky na administrativu.
- Širší uplatnění závazných pravidel pro nepreferenční původ zboží z DA usnadňuje určování původu zboží
- Možnost vydat konkrétní rozhodnutí o určení původu zboží u jednotlivých případů zajišťuje jednotné uplatňování právních předpisů EU ve všech členských státech
- Širší uplatňování certifikace preferenčního původu samotnými dovozci snižuje zatížení celních úřadů

Výhody CKU v oblasti původu zboží **pro hospodářské subjekty** jsou:

- Zjednodušené a homogenizované postupy považující ZIPZ za celní rozhodnutí.
- Širší uplatňování závazných pravidel nepreferenčního původu v DA zajišťuje právní jistotu
- Absence pravidel o formátu dokladu o nepreferenčním původu (s výjimkou některých produktů) poskytuje větší flexibilitu
- Je zajištěno jednotné zacházení s hospodářskými subjekty
- Protože jsou ZIPZ pro držitele závazné, jsou mezi hospodářskými subjekty zajištěny rovné podmínky

3.6 Určování celní hodnoty

Určování celní hodnoty je proces ke stanovení celní hodnoty zboží. Celní hodnota je základem pro výpočet cla (valorické clo) a DPH z dováženého zboží a pro vypracování statistik obchodu.

Předpisy EU stanovující ocenění vychází z ustanovení Dohody o celní hodnotě Světové obchodní organizace (WTO), která je pro všechny její členy závazná.

Pokud je zásilka zboží dovážena ze zemí mimo EU, poskytne hospodářský subjekt celním orgánům podrobnosti o hodnotě zásilky přímo v celním prohlášení. Prohlášení o hodnotě je založeno na společném celním sazebníku (CCT) a je poskytováno pouze v případě, že hodnota zboží přesahuje 20 000 EUR.

Výhody CKU v oblasti určení celní hodnoty **pro celní úředníky** jsou:

- Zrušení papírového prohlášení o hodnotě (DV1) a začlenění hlavních údajů o určení hodnoty do elektronického celního prohlášení zefektivní proclení.
- Právní předpisy jsou vyjasněny a harmonizovány, což vede k menší administrativní zátěži
- Je méně sporů a méně pravděpodobné, že ve stejných případech padnou jiná rozhodnutí.

Výhody CKU v oblasti určení celní hodnoty **pro hospodářské subjekty** jsou:

- Prvky z prohlášení o hodnotě (DV1) se vkládají přímo do celního prohlášení
- Při rozšíření „povolení zjednodušení určení celní hodnoty“, aby bylo určení možné provést na základě konkrétních kritérií, je usnadněn obchod a správní náklady jsou sníženy
- Více možností, jak v době podání celních prohlášení získat povolení ke zjednodušení, co se týče prvků tvořících celkovou hodnotu
- Vyjasnění a jistota mají za následek rovné podmínky
- Hranice pro podrobné údaje v celním prohlášení se zvyšuje na 20 000 EUR

3.7 Celní status zboží

Celní status znamená status zboží, který vyjadřuje, zda se jedná o zboží Unie nebo o zboží, které není zbožím Unie.

Zboží Unie je buď: a) zboží zcela získané na celním území Unie; b) zboží dovezené na celní území Unie a propuštěné do volného oběhu; a c) zboží získané nebo vyrobené na celním území Unie za použití pouze zboží z výše uvedeného zboží.

Neunijní zboží je veškeré zboží jiné než zboží Unie: a) není zcela získáno na celním území Unie; b) vstoupilo na celní území Unie z jiné země nebo území a nebylo propuštěno do volného oběhu; a c) ztratilo svůj celní status zboží Unie.

Výhody CKU v oblasti celního statusu zboží **pro celní úředníky** jsou:

- Elektronický důkaz o statusu Unie zjednodušuje a zlepšuje řízení a kontrolu
- Snižuje se administrativní zátěž

Výhody CKU v oblasti celního statusu zboží **pro hospodářské subjekty** jsou:

- Elektronický PoUS snižuje administrativní zátěž
- Stát se schváleným vydavatelem šetří čas a úsilí

3.8 Celní dluh

Celním dluhem je povinnost fyzické osoby uhradit částku dovozního nebo vývozního cla uvaleného na konkrétní zboží v rámci platných celních předpisů.

Celní dluh může vzniknout z důvodu dodržení povinností a podmínek, propuštění do volného oběhu či dočasného dovozu, nebo nedodržení povinností a podmínek.

Výhody CKU v oblasti celního dluhu **pro celní úředníky** jsou:

- Pravidla ohledně výskytu nepravdělného celního dluhu se zjednodušují
- Existuje základní pravidlo, podle kterého se stanoví výše dovozního nebo vývozního cla

- Jakákoli osoba, která poskytuje údaje k sestavení celního prohlášení a která si byla nebo měla být vědoma, že údaje nejsou pravdivé, je rovněž považována za dlužníka a je tudíž povinna uhradit celní dluh
- Případy vzniku celního dluhu z důvodu nedodržení předpisů byly konsolidovány a příslušná pravidla byla sladěna

Výhody CKU v oblasti určení celního dluhu **pro hospodářské subjekty** jsou:

- Chyby, které vedou k vzniku nepravdivého celního dluhu, lze ve většině případů napravit
- Ve většině případů může celní dluh zaniknout

3.9 Celní dluh

Jistota je finanční částka sloužící k pokrytí cla a dalších poplatků, které jsou dočasně odloženy. Je vyžadována u poplatků, které mohou vzniknout nebo již vznikly (např. propuštění do volného oběhu)

Jistotu je nezbytné poskytnout v okamžiku podání celního prohlášení k danému celnímu režimu.

Výhody CKU v oblasti záruk **pro celní úředníky** jsou:

- Jistoty jsou monitorovány pomocí centrálního systému řízení záruk
- Přesné, jednotné a vylepšené monitorování jistot je zajištěno, protože je prováděno elektronicky

Výhody CKU v oblasti záruk **pro hospodářské subjekty** jsou:

- Rozšíření používání povinné jistoty prosazuje rovné zacházení s hospodářskými subjekty
- AEOC může požádat o povolení souborné jistoty se sníženou částkou
- Akreditaci ručitele mohou provést celní orgány, což tento proces zjednodušuje
- Akreditace ručitele pro úvěrové instituce, finanční instituce a pojišťovny nevyžaduje schválení ze strany celních orgánů

3.10 Zvláštní režimy s výjimkou tranzitu

Celní kodex Unie (CKU) předvídá několik zvláštních postupů, aby podpořil mezinárodní konkurenceschopnost a zlepšil vývozní příležitosti.

Celní kodex Unie rozlišuje 4 hlavní kategorie zvláštních postupů:

- Tranzit: vnitřní a vnější tranzit;
- Skladování: režim uskladnění v celním skladu a svobodné pásmo;
- Zvláštní účel: dočasný dovoz a konečné užití
- Režim zušlechtní: aktivní a pasivní zušlechťovací styk

Výhody CKU v oblasti zvláštních postupů, jiných než tranzit, **pro celní úředníky** jsou:

- Zjednodušení a sladění zvláštních postupů s celními rozhodnutími usnadňuje správu všech druhů zvláštních režimů
- Usnadnění správy a monitorování povolení zvláštních postupů po jejich sladění s ostatními celními rozhodnutími
- Veškeré zboží propuštěné do zvláštních postupů je kryto zárukou zaručující rovné zacházení ve všech členských státech
- Nástroje IT podporují správné uplatňování povolení a zušlechťovacích styků
- Snadnější a přesné elektronické výpočty výše dovozního cla
- Zajištění harmonizovaného přístupu napříč členskými státy zkoumáním ekonomických podmínek na úrovni Unie

- Snižování počtu druhů režimů uskladnění v celním skladu
- Existuje pouze jeden druh svobodného pásma
- Konečné užití se považuje za zvláštní postup a horizontální ustanovení o zvláštních postupech se vztahují i na konečné užití

Výhody CKU v oblasti zvláštních postupů, jiných než tranzit, **pro hospodářské subjekty** jsou:

- Obvyklé formy manipulace nikde nevyžadují povolení
- Standardizovaná výměna informací (INF) pro režimy zušlechťovacího styku je elektronická
- Elektronizace a automatizace zvláštních postupů snižuje počet papírových úkonů a urychlí logistiku
- Rozšíření počtu rovnocenného zboží přinese větší počet obchodních příležitostí
- Zvyšuje se právní jistota a transparentnost
- Rovné zacházení vyplývající z toho, že prověření hospodářských podmínek bude probíhat na úrovni Unie

3.11 Celní tranzit

Celní tranzit je jednou ze čtyř kategorií zvláštních režimů. Jedná se o celní postup, který slouží k zajištění pohybu zboží mezi dvěma body celního území, přes jiné celní území nebo mezi dvěma či více celními územími.

Nejčastěji používaným a podobným typem tranzitní přepravy je tranzit Unie a společný tranzitní režim, které se uplatňují těmito způsoby:

- V systému NCTS – zejména pro silniční dopravu;
- V papírové podobě pro železniční, námořní a leteckou dopravu pro oprávněné hospodářské subjekty;
- Pomocí elektronických manifestů pro leteckou a námořní dopravu pro oprávněné hospodářské subjekty.

Výhody CKU v oblasti tranzitu **pro celní úředníky** jsou:

- Použití elektronického přepravního dokladu usnadňuje ověření celní správou
- Snadnější potvrzení a kontroly pro tranzit citlivého zboží

Výhody CKU v oblasti tranzitu **pro hospodářské subjekty** jsou:

- Zavedené elektronické záznamy a zjednodušené postupy snižují administrativní zátěž
- Elektronický přepravní doklad jako tranzitní prohlášení racionalizuje postupy pro tranzit
- Jednodušší logistika přesunu dočasně uskladněného zboží bez nutnosti předkládat tranzitní prohlášení
- Pravidla pro citlivé zboží jsou harmonizována a lépe pochopena
- Systém NCTS používá běžná pravidla pro citlivé zboží: minerální olej, cigarety a alkohol, což postup zjednodušuje

3.12 Vývoz

Hospodářské subjekty mohou zboží přepravovat mimo celní území Unie čtyřmi postupy:

- Vývoz,
- Zpětný vývoz,
- Zpětný vývoz ze svobodného pásma a dočasně uskladnění a
- Vývoz, po kterém následuje tranzit.

CKU rovněž usnadňuje tyto zvláštní případy týkající se vývozu a vývozních formalit: zboží podléhající spotřební dani, rozdělené zásilky, režim šetření a neplnění ustanovení o původu zboží.

Výhody CKU v oblasti vývozu **pro celní úředníky** jsou:

- Vysoká dostupnost systémů usnadňuje zpracování prohlášení a tento proces urychlí
- Rozdělené zásilky jsou zpracovávány elektronicky uvnitř AES
- CKU jasně definuje pravidla pro případy, kdy po vývozu následuje vnitřní tranzit

Výhody CKU v oblasti vývozu **pro hospodářské subjekty** jsou:

- Elektronický systém snižuje administrativní zátěž, přináší rychlejší logistiku a urychluje proces podávání celních prohlášení
- Centralizované celní řízení a EIDR jsou zjednodušeny
- Častější využívání plně automatizovaných elektronických systémů snižuje počet nevyřízených pohybů

3.13 Celní rozhodnutí

CKU definuje „rozhodnutí“ jako akt vydaný celním orgánem vztahující se:

- k celním předpisům, kterým se rozhoduje v jednotlivém případě
- a který má právní účinky vůči jedné nebo více dotčeným osobám

Výhody CKU v oblasti celních rozhodnutí **pro celní úředníky** jsou:

- Kodex CKU je obecně použitelný na všechna celní rozhodnutí a zaplňuje všechny mezery v „životním cyklu“ rozhodnutí (s výjimkou zvláštních případů)
- Spojení harmonizace pravidel i postupů a elektronizace se projevuje v efektivnějším řízení a monitorování celních rozhodnutí
- CDS standardizuje postupy související s žádostmi o celní rozhodnutí, rozhodováním a správou rozhodnutí elektronickým řízením žádostí a povolení
- Zkoumání hospodářských podmínek se provádí na úrovni Unie, čímž se sníží pracovní zatížení národních celních orgánů a vede k transparentnosti a jednotnosti
- CDS usnadňuje konzultace celních orgánů týkající se udělování a následné správy celních rozhodnutí

Výhody CKU v oblasti celních rozhodnutí **pro hospodářské subjekty** jsou:

- Pravidla týkající se celních rozhodnutí jsou harmonizována
- Rozhodnutí celních orgánů v reakci na žádost budou probíhat ve dvou krocích: přijetí žádosti a udělení rozhodnutí
- CDS umožňuje elektronický přístup ke všem údajům o povolení a ověření prostřednictvím jediného rozhraní v celé Unii (UUM&DS)
- Možnost uplatnit právo na slyšení, na které jsou celní orgány povinny odpovědět ve stanovené lhůtě
- Možnost uplatnit právo na odvolání
- Zkoumání hospodářských podmínek se provádí na úrovni Unie, což vede k vyšší míře jednotnosti

3.14 Oprávněný hospodářský subjekt

Oprávněný hospodářský subjekt (AEO) představuje hospodářský subjekt, který se prokázal být spolehlivým podnikem s nízkou mírou rizika. Celní úřady pak takovému subjektům ve srovnání s jinými hospodářskými subjekty udělují jisté výhody. AEO tak mají menší administrativní zátěž a mohou urychlit své logistické operace.

Oprávnění AEO jsou udělována podle jednotných kritérií a jsou uznávána ve všech členských státech.

Výhody CKU v oblasti konceptu AEO **pro celní úředníky** jsou:

- Postupy AEO jsou v souladu s ostatními celními rozhodnutími
- Procesy AEO jsou integrované a efektivní
- Snadné monitorování a správa
- Spojení harmonizace pravidel i postupů a elektronizace zefektivňuje celním úředníkům správu a monitorování
- Aby byly naplněny normy v oblasti zabezpečení a bezpečnosti, existuje výslovný požadavek, aby v rámci společnosti pracovala osoba zodpovědná za bezpečnostní politiku

Výhody CKU v oblasti AEO konceptu **pro hospodářské subjekty** jsou:

- Postup žádostí o povolení statusu AEO je v souladu s ostatními povoleními v rámci celních rozhodnutí, která se řídí udělováním oprávnění AEO ve dvou krocích (přijetí žádosti a udělení rozhodnutí)
- Postupy podávání žádostí o status AEO a oprávnění jsou plně elektronické
- Uplatňují se přísnější měřítka pro udělení statusu AEO, čímž jsou všem hospodářským subjektům zajištěny rovnocenné podmínky
- Po udělení povolení AEO lze snáze získat přístup k celním zjednodušením, která významně snižují administrativní zátěž
- Využití Evropského celního Trader portálu pro AEO poskytuje možnost žádat o status AEO a spravovat žádosti a rozhodnutí prostřednictvím jediného harmonizovaného rozhraní EU

Upozornění: Tento rychlý a praktický souhrn nabízí nejdůležitější informace o kurzu. Za autentickou je třeba považovat výhradně legislativu Evropské unie publikovanou v rámci papírové podoby Úředního věstníku Evropské unie. Komise v souvislosti s tímto školením nenese žádnou odpovědnost ani nenabízí žádné záruky.